

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลหิตเป็นส่วนประกอบที่สำคัญต่อร่างกาย เป็นของเหลวข้นสีแดงที่ไหลเวียนอยู่ภายในหลอดเลือดทั่วร่างกาย ด้วยกำลังสูบฉีดของหัวใจ หน้าที่ของโลหิตคือ ลำเลียงออกซิเจนจากปอดไปสู่เนื้อเยื่อทั่วร่างกายแล้วนำคาร์บอนไดออกไซด์จากเนื้อเยื่อไปสู่ปอด, ช่วยควบคุมอุณหภูมิของร่างกาย, เป็นสื่อในการนำอาหารที่ดูดซึมจากระบบทางเดินอาหารไปสู่เนื้อเยื่อ และทำหน้าที่ปกป้องและทำลายสิ่งแปลกปลอมที่เข้าสู่ร่างกาย ทำให้ร่างกายมีภูมิคุ้มกัน เป็นต้น ดังนั้นโลหิตจึงเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยเหลือชีวิตมนุษย์ให้อยู่รอด แม้ว่าในปัจจุบันนี้วิทยาการด้านการแพทย์จะเจริญก้าวหน้าไปมาก จนถึงขั้นแยกส่วนต่างๆของยีน แต่ก็ยังเป็นเพียงการสร้างโมเลกุลที่ไม่มีความสลับซับซ้อน การสร้างเม็ดโลหิตของมนุษย์มีความสลับซับซ้อนเกินกว่าที่จะดำเนินการโดยเทคโนโลยีได้ และยังมีสารใดที่ทดแทนเม็ดโลหิตของมนุษย์ได้ ดังนั้นการจัดหาโลหิตจึงจำเป็นต้องจัดหาจากแหล่งธรรมชาติ คือจากร่างกายมนุษย์เท่านั้น โดยเป็นการให้โลหิตจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งด้วยการบริจาค

องค์การอนามัยโลก ได้กำหนดเป้าหมายเกี่ยวกับงานบริการโลหิต สำหรับทุกประเทศในโลกไว้ว่า ควรมีโลหิตและผลิตภัณฑ์โลหิตที่ปลอดภัยที่สุดเท่าที่จะทำได้ (As Safe As Possible) ในปริมาณที่เพียงพอกับความต้องการของประเทศ (Adequate To Meet National Needs) และเป็นปริมาณที่สามารถเข้าถึงได้ด้วยราคาพอสมควร (Accessible At Reasonable Cost) (ชัยเวช นุชประยูร, 2536ค : 313) ดังนั้นจะเห็นได้ว่า เป้าหมายหลักของงานบริการโลหิตคือ การจัดหาโลหิตที่เพียงพอและปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐที่ต้องสนับสนุนให้มีโลหิตบริจาคอย่างเพียงพอ และมีความปลอดภัยสูงสุด การให้บริการโลหิตต้องไม่เป็นการแสวงหากำไร โดยในประเทศไทย ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย เป็นศูนย์บริการโลหิตที่มีความสำคัญต่อประเทศ เนื่องจากเป็นศูนย์กลางในการจัดหาโลหิตให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ จากผู้บริจาคซึ่งไม่หวังสิ่งตอบแทน และจะทำการจ่ายโลหิตให้กับโรงพยาบาลต่างๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร และภูมิภาค ทั้งในส่วนของโรงพยาบาลรัฐบาลและโรงพยาบาลเอกชน เพื่อใช้รักษาผู้ป่วยทั่วประเทศ และแปรรูปโลหิตที่เหลือใช้สำหรับเก็บสำรองและใช้รักษาโรคบางชนิด

ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย มีนโยบายหลักในการจัดหาโลหิตให้เพียงพอ และเป็นโลหิตที่ปลอดภัย แต่ปัญหาหลักที่มีในขณะนี้คือ การจัดหาโลหิตยังไม่เพียงพอ

และเกิดความสูญเสียของโลหิตที่จัดหามาได้ สำหรับปัญหาในการจัดหาโลหิตไม่เพียงพอกับความ ต้องการใช้ภายในประเทศ เป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อตรง เนื่องมาจากมีเป้าหมายการ จัดหาโลหิตให้เพียงพอทั่วประเทศ ปีละ 1,400,000 หน่วย เฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร ต้อง จัดหาโลหิตให้ได้มากกว่า 330,000 หน่วย (สภากาชาดไทย ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ, 2544) แต่ในขณะที่ทั่วประเทศจัดหาโลหิตได้เพียง 900,000 – 950,000 หน่วยเท่านั้น (องค์การอนามัยโลก ได้กำหนดว่าปริมาณโลหิตอย่างต่ำที่ต้องการในแต่ละประเทศ ควรมีจำนวนเท่ากับ ร้อยละ 2 ของ ประชากรของประเทศในแต่ละปี ประเทศไทยมีประชากรประมาณ 60 ล้านคน จะต้องได้รับโลหิต บริจาคอย่างต่ำปีละ 1,400,000 หน่วย แต่สำหรับจังหวัดใหญ่ๆซึ่งมีโรงพยาบาลขนาดใหญ่ หรือเป็น ศูนย์กลางทางการแพทย์ เช่น กรุงเทพมหานคร ปริมาณโลหิตที่ต้องการคือ ร้อยละ 6 ของประชากร ภายในจังหวัด (ชัยเวช นุชประยูร, 2536 : 314) และถึงแม้ว่าแนวโน้มในการบริจาคโลหิตจะ สูงมากขึ้นปีละ 2 – 3 % ทุกปีก็ตาม แต่ในบางช่วงก็เกิดภาวะ การขาดแคลนโลหิต โดยเฉพาะช่วงที่ มีวันหยุดติดต่อกันหลายวัน และระหว่างปิดภาคเรียนในช่วงฤดูร้อน ทำให้โลหิตในคลังลดลง ประกอบกับในช่วงระยะเวลา 1 – 2 ปี ที่ผ่านมา มียอดสถิติอุบัติเหตุสูงขึ้นทำให้มีการขอเบิกใช้ โโลหิตจากโรงพยาบาลต่างๆไปใช้วันละประมาณ 2,000 หน่วย ขณะที่ทางศูนย์บริการโลหิต แห่งชาติ สามารถจ่ายโลหิตได้เพียงวันละ 600 – 800 หน่วยเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาขาดแคลน หมูโลหิตหายาก เช่น หมูโลหิต A และ AB รวมทั้งหมูโลหิตพิเศษกลุ่ม Rh Negative (ในคนไทย 1,000 คน จะพบคนที่ไม่มีหมูโลหิต Rh Positive 997 คน และ Rh Negative 3 คน) และจากสถิติใน ปี พ.ศ. 2544 จำแนกผู้บริจาคโลหิตตามจำนวนครั้งที่บริจาคต่อปี พบว่า ส่วนมากผู้บริจาคโลหิตจะ บริจาคเพียงปีละ 1 ครั้ง (61.40%) ในขณะที่ผู้บริจาคโลหิตสามารถบริจาคโลหิตได้ทุก 3 เดือน (ผู้ บริจาคโลหิตปีละ 4 ครั้ง) คิดเป็นจำนวน 6.83% (สภากาชาดไทย ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ, 2544 : 8-14) ดังนั้นจะเห็นได้ว่า นอกจากจำนวนผู้บริจาคโลหิตไม่เพียงพอแล้ว ปัญหาการไม่มีผู้ บริจาคโลหิตที่สม่ำเสมอเพียงพอ ก็เป็นสาเหตุให้เกิดภาวะขาดแคลนโลหิตได้เช่นกัน

การสูญเสียของโลหิตที่จัดหามาได้ ก็นับได้ว่าเป็นปัญหาหลักที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ซึ่งมีสาเหตุมาจาก โลหิตมีการติดเชื้อ เป็นผลมาจากการเพิ่มจำนวนผู้บริจาคโลหิต ดังนั้นจึงควร คำนึงถึงการคัดเลือกกลุ่มผู้บริจาคโลหิตที่มีความเสี่ยงในการติดเชื้อต่ำ หรือพบอัตราในการติดเชื้อ ต่ำ ซึ่งก็คือการได้ผู้บริจาคโลหิตที่มีสุขภาพดี และความต้องการที่แตกต่างกันไปในแต่ละหมูโลหิต ทำให้บางหมูโลหิตอาจจัดหามาได้เกินความต้องการในขณะนั้น ทำให้โลหิตหมดอายุก่อนที่จะ นำไปใช้งาน ส่วนสาเหตุอื่นๆอาจเกิดจากถุงที่บรรจุโลหิตมีการรั่ว หรือปริมาณโลหิตในถุงมีน้อย เกินไป ซึ่งสาเหตุจากที่กล่าวมานี้ ทำให้เกิดการจำหน่ายทิ้งโลหิต เป็นการสูญเสียโลหิตที่จัดหามา ได้

จากปัญหาต่างๆที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ จึงจำเป็นต้องมีแผนการในด้านการจัดหาโลหิต ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อจัดหาโลหิตให้เพียงพอและเป็นโลหิตที่ปลอดภัยสูงสุด ในการศึกษาครั้งนี้

ผู้วิจัยจะนำพลวัตของระบบ (System Dynamics) ซึ่งเป็นกระบวนการในการวิเคราะห์ปัญหาของระบบที่มีปัจจัยประกอบเปลี่ยนแปลงตามเวลา หรือมีการเปลี่ยนแปลงไม่หยุดนิ่ง มาประยุกต์ใช้สร้างเป็นแบบจำลอง (Model) เพื่อจำลองพฤติกรรมของระบบคลังโลหิต เมื่อมีการจัดหาผู้บริจาคโลหิต จะเป็นการศึกษาโครงสร้างพื้นฐานและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในระบบ รวมทั้งปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบ และช่วยสร้างความเข้าใจพฤติกรรมของระบบและนำไปสู่การเสนอแนวทางในการปรับปรุงโครงสร้าง และนโยบายในการเพิ่มปริมาณโลหิตของคลังโลหิต ให้มีความเพียงพอต่อความต้องการต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างพลวัตของระบบคลังโลหิต ของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย
2. เพื่อศึกษาผลกระทบจากการจัดหาโลหิต ต่อคลังโลหิต ของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย และเสนอแนวทาง ในการปรับปรุงกิจกรรมการจัดการโลหิต โดยการปรับเปลี่ยนนโยบายต่างๆ เพื่อลดโลหิตหมดอายุและลดการขาดแคลนโลหิตของโลหิตครบส่วน

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาผลกระทบจากการจัดหาโลหิต ต่อคลังโลหิต ของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย โดยพิจารณาจากปริมาณโลหิตหมดอายุและอัตราการขาดแคลนโลหิต
2. ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา เป็นข้อมูลเฉลี่ยซึ่งได้มาจากเอกสารสถิติข้อมูล ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รวบรวมไว้ และจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง
3. ในการศึกษาครั้งนี้ จะพิจารณาเฉพาะการรับบริจาคโลหิต ไม่รวมการรับบริจาคพลาสมา การรับบริจาคเกล็ดโลหิต และการบริจาคโลหิตเพื่อการผ่าตัดของตนเอง
4. การศึกษานี้จะทำการเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงกิจกรรมการจัดการโลหิตเท่านั้น
5. ในการศึกษาครั้งนี้ จะพิจารณาเฉพาะโลหิตครบส่วน (Whole Blood) ไม่พิจารณาผลิตภัณฑ์ของโลหิตที่ถูกปั่นแยกส่วนประกอบ, น้ำยาตรวจหมู่โลหิต, แอลบูมิน, เซรุ่มป้องกันโรคตับอักเสบชนิด บี และเซรุ่มป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า
6. โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการเขียนแบบจำลองพลวัตของระบบ จะใช้

โปรแกรม Vensim Professional Version

1.4 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. การบริจาคโลหิต หมายถึง การเอาโลหิตออกจากร่างกาย โดยการเจาะออกทางเส้นโลหิตดำ บริเวณข้อพับแขน ครั้งหนึ่งๆประมาณ 300 – 450 มิลลิลิตร หรือประมาณร้อยละ 6 – 7 ของปริมาณโลหิตในร่างกาย เป็นการสละโลหิตให้กับผู้ป่วยโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนในรูปของเงินตรา

2. งานบริการโลหิต หมายถึง งานบริการที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ การจัดหาโลหิต การตรวจคัดกรอง การแปรรูปโลหิต การเก็บรักษาโลหิต การจ่ายโลหิต และการจำหน่ายทิ้งโลหิต

3. แบบแผนการใช้โลหิต หมายถึง การดำเนินงาน และผลการดำเนินงานบริการโลหิต ตามโครงสร้างและแนวทางการปฏิบัติ ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุด

4. การจัดหาโลหิต (Recruitment) หมายถึง การดำเนินการโดยวิธีการต่างๆ เพื่อให้มีผู้มาบริจาคโลหิต กับศูนย์บริการโลหิต หรือการดำเนินงานเพื่อให้มีโลหิตไว้ใช้ใน โรงพยาบาล

5. การตรวจคัดกรอง (Screening) หมายถึง การตรวจโลหิตทางห้องปฏิบัติการ เพื่อให้ได้โลหิตที่ปลอดภัย โดยตรวจหมู่โลหิต ตรวจร่องรอยการติดเชื้อต่างๆ

6. การแปรรูปโลหิต (Product Processing) หมายถึง การเตรียมหรือผลิตโลหิต เพื่อให้ได้โลหิตและส่วนประกอบของโลหิต หรือผลิตภัณฑ์ของโลหิต

7. การเก็บรักษาโลหิต (Storage) หมายถึง การใส่สารกันโลหิตแข็งตัว และการเก็บโลหิตไว้ในตู้เย็นที่อุณหภูมิ 4 ± 2 องศาเซลเซียส รวมทั้งการตรวจสอบคุณภาพของโลหิตก่อนการเก็บ ระหว่างเก็บ และก่อนการจ่ายโลหิต

8. การจ่ายโลหิต (Supply) หมายถึง การจ่ายโลหิตที่มีอยู่ในศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ ไปให้แผนกหรือหน่วยบริการ

9. การจำหน่ายทิ้งโลหิต (Wastage) หมายถึง การไม่ได้นำโลหิตไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งมีสาเหตุเกิดจากการมีเชื้อปะปนในโลหิต การหมดอายุของโลหิต โลหิตเสื่อมสภาพ หรือจากสาเหตุอื่นๆ เช่น ขวดแตก หรือภาชนะบรรจุโลหิตชำรุด การบรรจุไม่เพียงพอ

10. การกระจายโลหิต (Distribution) หมายถึง การกระจายโลหิตที่มีอยู่ในแผนกหรือหน่วยบริการ ไปใช้กับผู้ป่วย

11. การรับการถ่ายโลหิต (Transfusion) หมายถึง การนำโลหิตที่ได้รับแจกจ่ายแล้ว ไปใช้กับผู้ป่วยเพื่อการรักษาพยาบาล

12. หน่วย หรือ ยูนิต (Unit) หมายถึง จำนวนโลหิตหรือส่วนประกอบของโลหิต 1 ขวด หรือ 1 ถุง มีปริมาณตามที่ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย จัดไว้ ซึ่งโลหิตและส่วนประกอบของโลหิตแต่ละประเภทจะมีปริมาณไม่เท่ากัน

13. หน่วยเคลื่อนที่ หมายถึง รูปแบบของงานบริการโลหิตของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ จะมีที่มารับบริจาคโลหิต ออกไปรับบริจาคโลหิตนอกสถานที่

14. ความพร้อมในการจ่ายโลหิตครบส่วน หมายถึง

ปริมาณโลหิตครบส่วนที่ทางศูนย์ฯสามารถจ่ายได้

ปริมาณโลหิตครบส่วนที่ทางสถานพยาบาลทำการขอเบิก

15. อัตราในการขาดแคลนโลหิตครบส่วน หมายถึง ปริมาณที่ทางศูนย์บริการโลหิตฯ จ่ายให้แก่สถานพยาบาลได้ไม่ครบตามปริมาณที่ทางสถานพยาบาลได้ทำการขอเบิก ซึ่งหาได้จาก

(ปริมาณโลหิตครบส่วนที่ทางสถานพยาบาลทำการขอเบิก

– ปริมาณโลหิตครบส่วนที่ทางศูนย์ฯสามารถจ่ายได้) / ปริมาณโลหิตครบส่วนที่ทางสถานพยาบาลทำการขอเบิก

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการทำวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อองค์กร คือสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจดำเนินการเกี่ยวกับจัดหาโลหิต เพื่อให้ได้ปริมาณโลหิตที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้มีปริมาณโลหิตเพียงพอกับความต้องการใช้โลหิตจากโรงพยาบาลต่างๆที่ทำการขอเบิก นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายจัดหาโลหิต สำหรับศูนย์บริการโลหิตตามภูมิภาคต่างๆ ที่ต้องการเพิ่มปริมาณโลหิตในคลังโลหิต เพื่อใช้รักษาผู้ป่วยที่มีความต้องการใช้โลหิต รวมทั้งลดปริมาณโลหิตที่หมดอายุให้มีปริมาณที่ลดน้อยลง

1.6 วิธีดำเนินการวิจัย

ในงานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ สร้างแบบจำลองพลวัตของระบบคลังโลหิต ของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย เมื่อมีการจัดหาโลหิต และเพื่อศึกษาผลกระทบจากการจัดหาโลหิต ต่อคลังโลหิต ของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ศึกษางานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพลวัตของระบบ และระบบการรับบริจาคโลหิตและขั้นตอนการจัดเก็บโลหิตในคลังโลหิต เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและ

การนำพลวัตของระบบไปใช้งาน และเข้าใจถึงโครงสร้างของขั้นตอนของระบบการรับบริจาคโลหิตและขั้นตอนการจัดเก็บโลหิตในคลังโลหิต

2. ศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหาของระบบที่ทำการศึกษา

ศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหาของคลังโลหิต โดยพบว่าในปัจจุบัน การจัดหาโลหิตในประเทศไทยยังไม่เพียงพอ ปัญหาหลักคือ เกิดภาวะขาดแคลนโลหิต และเกิดการสูญเสียของโลหิตที่จัดหามาได้ รวมทั้งยังไม่มีผู้บริจาคโลหิตสม่ำเสมออย่างเพียงพอ ส่วนใหญ่จะบริจาคโลหิตเพียงปีละ 1 – 2 ครั้ง ถ้าสามารถเปลี่ยนแปลงให้มีผู้บริจาคโลหิตปีละ 4 ครั้งมีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น จะทำให้มีโลหิตใช้ได้อย่างเพียงพอ และเหลือเก็บสำรองไว้ในคลังโลหิต ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่า ระบบการจัดหาโลหิตจะมีผลกระทบกับ ปริมาณโลหิตในคลังโลหิตอย่างไร และพฤติกรรมของระบบคลังโลหิต เมื่อมีการจัดหาผู้บริจาคโลหิตจะเป็นเช่นไร โดยสร้างเป็นพลวัตของระบบ

3. รวบรวมข้อมูลและอธิบายระบบที่ทำการศึกษา

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลของระบบที่ทำการศึกษา แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ของโครงสร้างระบบ โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ จะประกอบด้วยข้อมูลที่มาจาก 2 ส่วนคือ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และบุคคลที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลที่ได้จากสถิติข้อมูลที่ได้จัดรวบรวมไว้โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เมื่อทำการรวบรวมข้อมูลแล้ว ก่อนที่จะสร้างแบบจำลองด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ จะนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาปัจจัยที่มีผลกับสถานการณ์ที่ต้องการศึกษา เพื่อให้สามารถเข้าใจระบบได้ง่ายขึ้น จะแสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆออกมาเป็นห่วงโซ่เหตุและผลหรือที่เรียกว่า แผนผังวงจรสาเหตุ (Causal – Loop Diagrams) โดยแผนผังนี้มีลักษณะพิเศษคือ จะแทนความสัมพันธ์ของสาเหตุและผลกระทบ ด้วยลูกศร ที่ปลายลูกศรจะมีเครื่องหมายบวก (+) และลบ (-) เครื่องหมายบวก (+) จะแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของผลกระทบที่ไปในทิศทางเดียวกับสาเหตุ ส่วนเครื่องหมายลบ (-) จะแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของผลกระทบที่เป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับการเปลี่ยนแปลงของสาเหตุ

แผนผังวงจรสาเหตุ จะทำให้สามารถเข้าใจภาพรวมของระบบที่จะทำการศึกษาได้ในระดับหนึ่ง

4. สร้างแบบจำลองพลวัตของระบบโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ทำการสร้างแบบจำลองพลวัตของระบบคลังโลหิต ของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย เมื่อมีการจัดหาโลหิต โดยใช้โปรแกรม Vensim Professional Version โดยสร้างแบบจำลองพลวัตของระบบคลังโลหิต ของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย ในสถานการณ์ปัจจุบัน และจะทำการตรวจสอบความถูกต้องของแบบจำลอง โดยวิธีการทดสอบความถูกต้อง (Validation) ซึ่งเป็นการทดสอบความสอดคล้องระหว่าง พฤติกรรมของแบบจำลอง กับพฤติกรรมจริงของระบบ โดยอาศัยการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลที่ได้จากแบบจำลองกับข้อมูลในอดีต

เมื่อได้แบบจำลองพลวัตของระบบที่ถูกต้องแล้ว จะทำการปรับเปลี่ยนนโยบายต่างๆ เพื่อให้ตอบสนองวัตถุประสงค์ในการสำรองโลหิต ขององค์กรได้ดียิ่งขึ้น

5. วิเคราะห์แบบจำลองพลวัตของระบบ

ทำการวิเคราะห์พฤติกรรมของระบบคลังโลหิต ของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย เมื่อมีการจัดหาโลหิต โดยใช้กระบวนการของพลวัตของระบบ ซึ่งแสดงออกมาในรูปของกราฟความสัมพันธ์ และเลือกวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีผลต่อระบบที่ทำการศึกษา

6. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ทำการสรุปผลที่ได้จากแบบจำลองพลวัตของระบบคลังโลหิต ของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย เมื่อมีการจัดหาโลหิต และสรุปผลที่ได้จากการวิเคราะห์แบบจำลองพลวัตของระบบ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ

7. จัดทำรูปเล่มวิทยานิพนธ์

จัดทำรูปเล่มวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์